

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége
Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

XIX. (VI). évfolyam, 21. (179.) szám. 2015. november 1.

EZ VOLT 2015 OKTÓBER FOLYAMÁN Fontosabb események, rendezvények

2015. október 2. A Nyíregyházi Főiskola „D” épületének kerengőjében a *Málenkij robot, a kárpátaljai magyarok 1944-es deportálásának emlékére* címmel kiállítást rendeztek. A megnyitón először **dr. Reszler Gábor**, a Történettudományi Intézeti Tanszék oktatója, majd **Halkóné dr. Rudolf Éva** központvezető üdvözölték a jelenlévőket az eseménynek helyet adó házigazda nevében. Ezt követően **Bocskor Andrea**, az Európai Parlament képviselője és **Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke nyitották meg a kiállítást. A tárlat anyagát **Molnár D. Erzsébet**, a Rákóczi-főiskola tanára mutatta be a jelenlévőknek a Lehoczky Tivadar Intézet kutatójaként. A málenkij robot eseményeit bemutató kiállításon a kárpátaljai magyarok 1944-es deportálásának 70. évfordulójára készült molinókon információk és összefoglaló térképek tekinthetők meg Kárpátalja szovjet megszállásáról, a deportált emberek összegyűjtésének folyamatáról, az elhurcolások útvonaláról, a lágerben tapasztalt életkörülményekről, illetve az elhurcoltak emlékére állított kárpátaljai emlékhelyekről.

2015. október 2. Hagyományörző szüreti mulatságokat szerveztek a munkácsi járási Barkaszon, Tizsakerezsúrban, Sárosorosziban a KMKSZ alapszervezetei.

2015. október 3. A munkácsi várban sor került a Kazinczy Ferenc-emlékszoba ünnepélyes átadására. Az emlékszoba kiállítása a Budavári Önkormányzat finanszírozásában, a Petőfi Irodalmi Múzeum rendezésében jött létre. Kazinczy Ferenc egy évet raboskodott a munkácsi várban.

2015. október 4. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a megyei állami közigazgatás művelődési főosztálya, nemzetiségi osztálya, a Nagyszőlősi járási állami közigazgatási hivatal művelődési és turisztikai osztálya és Tizsapéterfalva Községi Tanács szervezésében Tizsapéterfalván került sor a XXV. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválra. A seregszemplén a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adtak ízelítőt a műfaj jeles kárpátaljai képviselői. A közel húsz fellépő csoport teljesítményét szakmai zsűri bírálta el, a legjobbakat értékes jutalomban részesítették. A rendezvényt népművészeti kiállítás és vásár gazdagította.

2015. október 4-6. *A politikai és társadalmi változások jelei az irodalomban és hatása az irodalmi közösségekben* – ez volt a fő témája A határon túli magyar irodalom napjai programsorozatnak, amelyet Székesfehérváron rendeztek meg. A rendező Vörösmarty Társaság meghívására több előadó is érkezett a határon túlról is, akik közül Vári Fábián László (Kárpátalja) költő, író *Mitosztalanul* címmel osztotta meg gondolatait az egybegyűttekkel. Zárásként a találkozó résztvevői az aradi vértanúkra emlékeztek.

2015. október 6. A Zongoramuzsika remekművei címmel adott koncertet **Csuprik Etelka**, a megyei filharmónia szólistája, Ukrajna érdemes művésze a Kárpátaljai Megyei Filharmóniában. A koncerten a művész kedvenc műveit adta elő: Mozart Fantáziáit, Schubert Polonaise-jeit, Chopin keringőit, valamint Liszt Ferenc Sposalizio című művét.

2015. október 6-11. Az Ungvári Járás 11 településén vendégszerepelt **Tóth Péter Lóránt** Radnóti- és Latinovits-díjas versmondó József Attila verseit tartalmazó pódiumestjével.

2015. október 6. Az aradi vértanúkra emlékeztek és megkoszorúzták Szegelethy János honvédtiszt sírjánál az ungvári Kálvária temetőben az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karán tanuló diákok közreműködésével, ahol a rendhegyő történelmi óra keretében **Zubánics László** történész tartott előadást.

2015. október 7. Őszi szalon címmel – vásárlással egybekötött - kiállítás nyílt a festészet napja alkalmából az ungvári Ilko Galéria és Művészeti Központban. Az idei kiállításon **Kovács Anton, Vaszil Kadar, Olekszandr Sandor, Vaszil Pal, Vaszil Kohutics, Vladiszlav Habda, Emma Tremba, Korn Beáta** és mások munkáit tekintették meg a látogatók.

2015. október 8. A hajdani, népdalolós-csárdásos mulatságok hangulatát idéző táncházat szervezett a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Beregszászi Alapszervezete és annak Ifjúsági Szervezete.

2015. október 8. A képkiallítást rendeztek a Munkácsi Városi Galériában. A már hagyományossá vált tárlaton számos munkácsi festőművész realista, szürrealista, impresszionista és modern stílusban készült grafikái és képei, valamint ikonjait tekinthették meg a művészetkedvelők.

2015. október 9-10. Nagyberegen lezajlott a Csipkebogyó- és beregi szöttefesztivál, ennek keretében felavatták az új polgármesteri hivatalat. **Csok Márta** polgármester ezt követően ünnepélyes keretek között nyújtotta át a falu neves szülöttjének, **Füzesi Magdának** azt a tanúsítványt, amely igazolja, hogy a település díszpolgárává választották. A neves költő, újságíró meghatódva köszönte meg az elismerést. A rendezvényt többek között Csipkés Együttes zenészeinek virtuóz játéka, szólótáncosainak fergeteges produkciója zárta.

2015. október 13-15. **Bocskor Andrea** európai parlamenti képviselő meghívására és támogatásával 43 fős kárpátaljai csoport látogatott Brüsszelbe. Az utazáson a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség tagjai, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola munkatársai és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Ifjúsági Szervezetének (KMKSZ ISZ) aktivistái vettek részt.

2015. október 14-16. Megtartották a Bartók Béla komolyzenei verseny középdöntőit Beregszászban a helyi művészeti iskolában, majd Nagyszőlősen. A vetélkedőre magánénekekkel vagy klasszikus hangszeres (fuvola, oboa, klarinét, furulya, kürt, trombita, harsona, tuba, hárfa, zongora, ütőhangszerek, gitár, hegedű, brácsa, cselló, bőgő stb.) előadással lehetett jelentkezni. A versenyzők három csoportban mérték össze tudásukat: I. korcsoport: 5–9 évesek, II. korcsoport: 10–14 évesek, III. korcsoport: 15–19 évesek. A verseny zsűrijének tagjai: **Roják Klára**, az Ungvári Zeneművészeti Szakközépiskola tanára, a zsűri elnöke, **Holozsi Imre**, a Beregszászi Művészeti Iskola tanára, **Grigora Éva**, a Nagyszőlősi Zeneiskola tanára, **Kapaci Inna**, az Aknaszlatinai Zeneiskola tanára. A döntőre Ungváron a Filharmónia koncerttermében kerül sor közönség előtt előreláthatólag decemberben. A döntő zsűrije kárpátaljai és magyarországi szakemberekből áll majd. A győztesek részt vesznek a magyar kultúra napja alkalmából rendezendő gálakoncerten.

2015. október 15. Budapesten a Múcsarnokban az Együtt című folyóirat bemutatójára került sor a Magyar Művészeti Akadémia szervezésében Nagy Zoltán Mihály, Vári Fábrián László, Dupka György közreműködésével.

2015. október 17. Megtartotta hagyományos szüreti batyus bálját a KMKSZ Csapi Alapszervezete és a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület.

2015. október 16-18. IV. Miczbán Napok címmel hagyományörző napokat rendeztek Eszenyben a Miczbán Egyesület és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Az eszenyi református templom adott otthont a programok nyitórendezvényének. A szombati gálaműsoron a közönség ezúttal is gyönyörködhetett a magyar népi kultúra gyöngyszemeiben. A Micz Bán-napokon került sor ugyanis a „Falusi randevű” című lemezbemutató koncertre, amelyen a Fölszállott a páva döntősei: Zsikó Zoltán és zenekara, Zsikó Zsuzsanna, valamint a Nyíregyházi Művészeti Szakközépiskola Figurás táncgyűjtése működött közre. Eszenybe jöttek az idei „kis páva” döntősei, Herdon Balázs és Herdon Péter, valamint a nagygejőci Roma Rozmaring táncgyűjtés tagjai is. A magyar kultúra helyi őrői között köszönthették az óvoda

növendékeit, a Bocskai István Középiskola táncgyűttesét és az eszenyi Ritmus néptáncgyűttest. A hivatalos rendezvény után Mikulics Ádám vezetésével fergeteges táncházra került sor.

2015. október 16. *Társadalmi, kulturális és idegenforgalmi kapcsolatok a Kárpát-medencében* címmel rendezték meg a Kárpátaljai Magyar Turisztikai Tanács és a beregszászi főiskola közös szervezésű konferenciáját Beregszászban. Előadást tartott: **Ruszinkó Ádám**, a Nemzetgazdasági Minisztérium turizmusért felelős helyettes államtitkára, **Fodor Gyula**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola prorektora, **Mester András**, a turisztikai tanács alelnöke és mások. Az utóbbi két év válsága jelentősen rányomta bélyegét a kárpátaljai turizmusra is. Noha megyénk gyakorlatilag a béke szigete, mégis megcsappant a külföldi, főként anyaországi pihenni vágyók száma - hangzott el az előadásokon. A plenáris ülésen és a szekcióüléseken az anyaországi turizmusfejlesztési tapasztalatokról, kárpátaljai alkalmazásokról, a határon túli tanulmányi kirándulásokban rejlő potenciálról, s a kárpátaljai turizmus köztudatban betöltött szerepéről, a falusi turizmus megújulási irányzatairól esett szó.

2015. október 16. Királyhelmecen szoboravatással egybekötött Dobos László Emléknapot szerveztek, amelyen **Vári Fábrián László** József Attila-díjas költő, az Együtt című irodalmi lap szerkesztőbizottsági elnöke is előadást tartott.

2015. október 16. Harmadszor rendezett Bethlen-napot a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet Huszton, a helytörténeti múzeum előtti téren. Felléptek a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola tanulói, a viski Szivárvány hagyományörző táncsoport, az aknaszlatinai Sóvirág néptáncsoport, a Técsői Hollósy Simon Középiskola Nereszen táncsoportja. Továbbá színpadra léptek a Tiszaújhelyi Gyermekművészeti Zeneiskola és a Rákóczi-főiskola növendékei. A programot a péterfalvai Kokas Banda fergeteges koncerttel és táncházzal zárta.

2015. október 21. Első alkalommal szervezték meg az Erdélyi Béla nevét viselő országos festőművészeti versenyt a Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskolán.

2015. október 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc fiatal mártírjaira emlékezett a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség a beregszászi magyar főiskolán. A KMKSZ hagyományos ünnepi megemlékezésének kezdetén **Bocskor Andrea**, a Fidesz-KDNP európai parlamenti (EP) képviselője, majd **Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere köszöntötte a jelenlévőket. Ünnepi beszédet tartott **Rétvári Bence**, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára, **Orosz Ildikó**, a Rákóczi-főiskola és a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke. A program a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Színjátszó Szakkörének ünnepi műsorával folytatódott, ezt követően Beregszász főterén, Beatrice- koncerttel zárult az ünnepnap.

2015. október 23. Az Összefogás Sajószentpéterért Alapítvány megemlékezést tartott az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójának alkalmából Sajószentpéteren, melyre meghívást kaptak az erdélyi, vajdasági, felvidéki és kárpátaljai hagyományörző szervezetek is. Kárpátalját a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet két munkatársa képviselte.

2015. október 23–23. Magyar kulturális napokat tartottak az ukrán fővárosban a Magyarok Kijevi Egyesülete és Magyarország Kijevi Nagykövetsége szervezésében. Október 22-én a hagyományokhoz híven a Szerződéses terén (Kontraktovna ploscsa) lévő egykori tőzsde épületénél gyűltek össze Liszt Ferenc tisztelői, hogy emléktáblája előtt emlékezzenek a zongoravirtuózra és zeneszerzőre kijevi koncertjének 204. évfordulója alkalmából. Az ünnepség és az emléktábla megkoszorúzását követően Balogh József zongoraművész adott koncertet a Nemzeti Filharmónia nagytermében.

Október 23-án a kijevi Magyar dombon került sor az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 59. évfordulója alkalmából szervezett megemlékezésre, amely keretében újjraavatásra került a honfoglalási emlékjel (2015 februárjában ismeretlen tettesek ellopták az emlékmű központi, bronzból készült korongját, ennek pótlására a közelmúltban került sor). Ünnepi beszédet tartott dr. Keskeny Ernő, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. A délután során a nemzeti ünnep alkalmából Pocsai Vince református lelkipásztor

tartott istentiszteletet és osztott úrvacsorát a kijevi magyar református közösségben. A nemzeti ünnep alkalmából a Magyarok Kijevi Egyesülete meghívására Kijevbe érkezett az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes, amely közel egy órás programmal kedveskedett az összesereglett vendégeknek – kárpátaljai magyaroknak, ukránoknak, ruszinoknak. A programban fellépett Filep Anita, a kijevi Csajkovszkij Nemzeti Zeneművészeti Akadémia növendéke, aki megzenésített verseket adott elő.

2015. október 23. 1956 hőseire emlékeztek az ungvári börtön fala előtt, ahol az eddigi adatok szerint: 1956-ban a magyar forradalmat eltipró szovjetek az anyaországból 840 magyar forradalmárt hurcoltak Ungvárra, ahol a börtön épületében vallatták őket a KGB-s kihallgatók. Az ő emléküket őrzi a tábla. Matl Péter munkácsi szobrászművész alkotása. Az ünnepség az ungvári Dayka Gábor Középiskolában folytatódott, ahol az ungvári ellenálló csoport (a börtönbüntetést szenvedett ungvári ellenálló csoport tagjai: Benyák Nándor (csoportvezető), Orlovsky Vince, Kulcsár János Tibor) emléktáblájánál volt koszorúzási ünnepség.

2015. október 24. Az idén méltatta fennállásának 20 éves jubileumát a Credo verséneklő együttes. Ebből az alkalomból a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) és a Credo Jótékonyági Alapítvány, valamint a KMKSZ Ungvári Középszintű Szervezetének közös szervezésében nagyszerű koncerttel örvendeztette meg a megyei Filharmónia nagytermét megtöltő közönséget. A koncert jótékonyági jellegű volt, általa a kárpátaljai magyar református egyházközségekben dolgozó kántorokat szerették volna támogatni. A rendezvényen a KRE vezetőségének nevében **Héder János** főjegyző, ungvári lelkipásztor díszokleveleket adott át a megye református gyülekezeteiben tevékenykedő minden kántor és karvezető számára. Majd elmondta, hogy a Credo elmúlt húsz éve nem volt egyszerű út. De a 20 év alatt erős hitre tettek szert, ezáltal megfogalmazták mindazt a fájdalmat és nehézséget, amit a kárpátaljai magyarok átéltek. Amint mondta: ők Kárpátalja „walesi bárdjai”. Köszöntő beszédet mondott **Dr. Brenzovics László**, a KMKSZ elnöke, parlamenti képviselő, **Farkasné Bócs Judit** ungvári magyar konzul folytatta, **Balogh Lívia**, a KMKSZ Ungvári Középszintű Szervezetének elnöke és mások. A koncerten **Ivaskovics József** vezette Credót kárpátaljai tehetségekből verbuvált filharmonikus zenekar kísérte. A koncerten a kárpátaljai és kárpát-medencei költők megzenésített versei hangzottak el **Sós-Szabó Lívia**, **Nagyné Fekete Zsuzsanna**, **Varga Katalin** és **Ivaskovics József** előadásában.

2015. október 25. Liszt Ferenc, híres magyar zeneszerző, zongorista és karmester tiszteletére emlékművet állítottak Csernyivciben, a Filharmónia téren. A fekete gránitból, fehér kőből, valamint bronzból készült, zongora formájú alkotás a zeneszerző 1847-es csernyivci koncertjeinek emlékére készült. Ukrán, magyar és angol nyelvű felirat található rajta. Felállítását Magyarország Ungvári Főkonzulátusa, valamint Csernyivci lakossága támogatta. Az emlékmű **Kolodkó Mihály** ungvári szobrászművész tervei alapján készült. Avatóbeszédet tartott **Olekszij Kaszpruk** polgármester és **Bacsikai József** leköszönő ungvári magyar főkonzul, aki ünnepi beszédében örömét fejezte ki az iránt, hogy együttes erővel sikerült felállítani a csodálatos emlékművet, amely örökre összeköti majd Csernyivcit, illetve Bukovinát Magyarországgal.

2015. október 29. A beregszászi Európa-Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében képzést szerveztek a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. A tanfolyamot **Vraukóné Lukács Ilona** főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond megyei és Városi Könyvtár.) vezette

2015. október 30. Ukrajnában is megalakult az akadémiai tanács Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) néven. Az alakuló közgyűlésre az Ukrajnában élő magyar tudósok, az MTA ukrainai külső és köztestületi tagjainak részvételével Ungváron, az Ungvári Nemzeti Egyetem dísztermében került sor. Az MTA három ukrainai külső tagja és 151 külső köztestületi tagja közül összesen 82 fő jelent meg Ungváron, s ezzel a közgyűlés szavazóképesnek bizonyult.. Mások mellett **Kocsis Károly** akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke üdvözölte a jelenlévőket. Miután Tarnóczy Mariann, az MTA osztályvezetője ismertette a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács megválasztásának

szabályzatát, a három tudományterületbe (bölcseztudományok, természettudományok, valamint élettudományok) sorolt köztestületi tagok megválasztották a tanács tagjait. A tanácsnak az MTA szabályzata alapján automatikusan tagja az akadémia három ukrainai külső tagja (**Jenkovszky László, Szikura József, Spenik Ottó**), akik mellé 15 tagú tanácsot választott a testület. A megválasztott tanácsban 7 tudós képviseli a bölcseztudományokat (**Brenzovics László, Csatáry György, Cserniczkó István, Kopriva Attila, Lizanec Péter, Orosz Ildikó, Zékány Krisztina**), 5 a természettudományokat (**Fodor Gyula, Gecse Ferenc, Mica Volodimir, Rácz Béla, Spenik Sándor**), 3 (**Boldizsár Sándor, Kohut Erzsébet, Riskó Sándor**) pedig az élettudományokat. A megválasztott tanács tagjai saját soraiból megválasztotta a KMAT elnökét és alelnökét. Az elnök **Spenik Ottó** fizikus professzor, az Ukrán Nemzeti Tudományos Akadémia Ungvári Elektrofizikai Kutatóintézetének igazgatója, az MTA külső tagja lett. Alelnökké **Cserniczkó István** nyelvész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontjának vezetőjét, az MTA külső köztestületi tagját választották meg. Az újonnan megalakult testület első feladata a KMAT szervezeti-működési szabályzatának kidolgozása lesz.

2015. október 31. Beregszász városában Garanyi József, Horváth Anna és Nádas Anna emléktábláinak felavatására került sor a városi kultúrház épülete előtt. A táblákat Ortutay Zsuzsanna készítette. Beszédet tartott **Babják Zoltán** Beregszász polgármestere, **Faragó László** beregszászi konzul, **Prófusz Marianna**, a Bereg Alkotóegyesület elnöke. **Dalmay Árpád**, a Beregszászért Alapítvány kuratóriumának elnöke rendhagyó táblaavatásnak nevezte a rendezvényt, egyrészt, mert egyszerre három tábla avatását ünnepelték, másrészt olyan művészek nevei kerültek az emléktáblákra, akiket nemrég még személyesen is ismerhettek. Az alapítvány elnöke ismertette Garanyi József, Horváth Anna és Nádas Anna életét és munkásságát, szerepüket méltatta a kárpátaljai magyar kultúra ápolásában. Az emléktáblák megkoszorúzását követően az összegyűlték megtekinthették Garanyi József kiállítását a városi kultúrház falain belül.

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea.
Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat

Archívum: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=30&booktype_id=5